

UCHWAŁA Nr XLIX/386/21
RADY MIEJSKIEJ W JĘDRZEJOWIE
z dnia 30 grudnia 2021 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie
Jędrzejów na lata 2022 – 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, zm.poz.1834) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, zm.Dz.U. z 2021 r. poz.159 i poz.1006) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jędrzejów na lata 2022 – 2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Jędrzejowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2022r.

Przewodniczący Rady Miejskiej

w Jędrzejowie
mgr inż. Robert Kruk

UZASADNIENIE

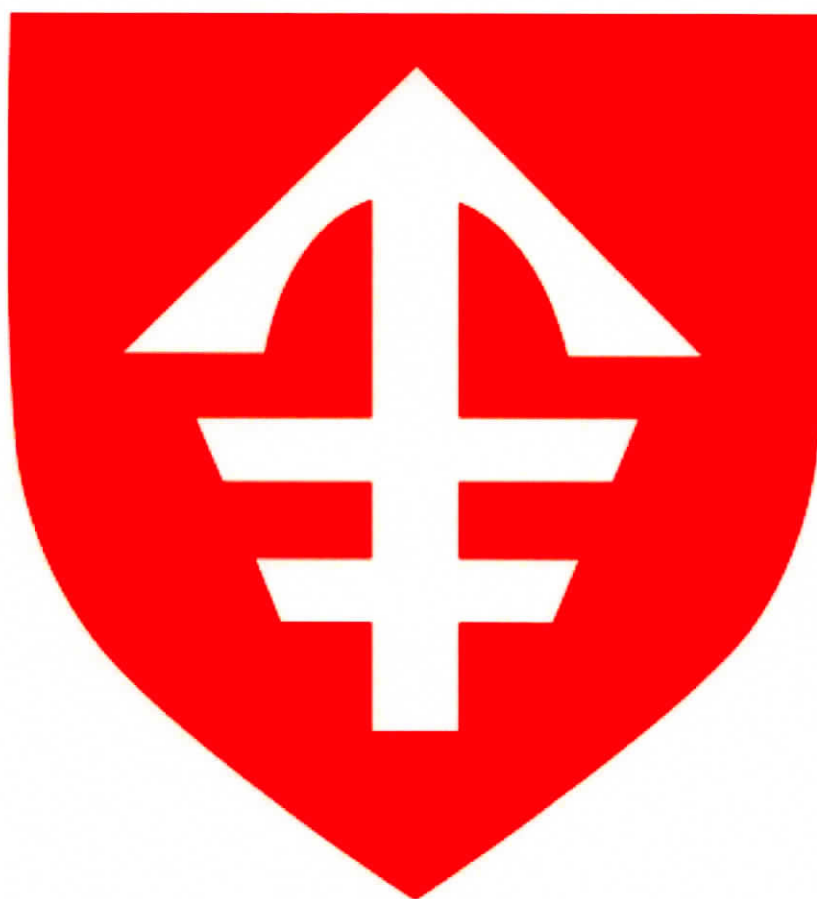
Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.) ustawodawca nałożył na gminy obowiązki w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi, które pozbawione są prawidłowo funkcjonującej władzy rodzicielskiej.

Zapis art. 176 pkt 1 wymienionej ustawy stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. Aktualny program obowiązuje do końca 2021 r.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

**Załącznik do Uchwały Nr XLIX/386/21
Rady Miejskiej w Jędrzejowie
z dnia 30 grudnia 2021r.**

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Jędrzejów
na lata 2022 - 2024**

Jędrzejów 2021 r.

SPIS TREŚCI:

- I. Wprowadzenie**
- II. Uzasadnienie wprowadzenia programu**
- III. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań
w ramach programu wspierania rodzin**
- IV. Organizacja wspierania rodziny**
- V. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej
w gminie Jędrzejów**
- VI. Analiza sytuacji dziecka i rodziny**
- VII. Analiza SWOT**
- VIII. Adresaci programu**
- IX. Cele główne i szczegółowe**
- X. Realizacja programu**
- XI. Finansowanie programu**
- XII. Efekty i rezultaty programu**
- XIII. Monitoring i ewaluacja**
- XIV. Zakończenie**

I. Wprowadzenie

Rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę społeczną. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączy go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozrwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu).

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiają się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu ulegają więzi rodzinne, co istotnie wpływa na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburza równowagę wewnątrz rodzinną oraz wpływa na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Przemiany gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa powodują znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego. Pojawiają się zjawiska o charakterze globalnym tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje oraz problemy o charakterze lokalnym tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad

rodziny itp. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby umożliwić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

II. Uzasadnienie wprowadzenia programu

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby działania, jak i decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, kuratorów, policji itp.

III. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w ramach programu wspierania rodzin

Realizując „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jędrzejów na lata 2022-2024” należy brać pod uwagę między innymi:

- Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.)
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268)
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249)
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020, poz. 1359)

- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. 2018 poz. 969)
- Ustawę z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2021 r. poz. 75 z późn. zm.)
- Ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020 r. poz. 1329)
- Ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.)
- Ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn.zm.).

IV. Organizacja wspierania rodziny

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami. W oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w formie objęcia pomocą rodziny wspierającej,
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zadaniem ustawowym gminy jest więc wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między

innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny skierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Koniec współpracy następuje wówczas, gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo – wychowawcze. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

V. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Jędrzejów

Jędrzejów – gmina miejsko-wiejska w województwie świętokrzyskim, w powiecie jędrzejowskim. Siedzibą gminy jest miasto Jędrzejów. W skład gminy wchodzi 37 sołectw.

Gmina Jędrzejów ma 27 715 mieszkańców, z czego 51,5% stanowią kobiety, a 48,5% mężczyźni. W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 6,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

58,4% mieszkańców gminy Jędrzejów jest w wieku produkcyjnym, 16,9% w wieku przedprodukcyjnym, a 24,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

VI. Analiza sytuacji dziecka i rodziny w gminie Jędrzejów

1. Formy wspierające rodzinę realizowane przez pomoc społeczną.

Pomoc społeczna według ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Jędrzejów jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który jako jednostka organizacyjna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Tabela 1. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów) w roku 2020.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	385	776
Potrzeba ochrony macierzyństwa	92	395
w tym: wielodzietność	33	180
Bezrobocie	308	670
Niepełnosprawność	254	446
Długotrwała lub ciężka choroba	494	895
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem w tym:	212	538
rodziny niepełne	87	256

rodziny wielodzietne	27	144
Alkoholizm	92	139
Przemoc w rodzinie	100	300
Narkomania	<u>1</u>	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	27	37
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0
Zdarzenie losowe	3	7
Sytuacja kryzysowa	34	102
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Opracowane na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy Jędrzejów rok 2020.

Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów) w roku 2020

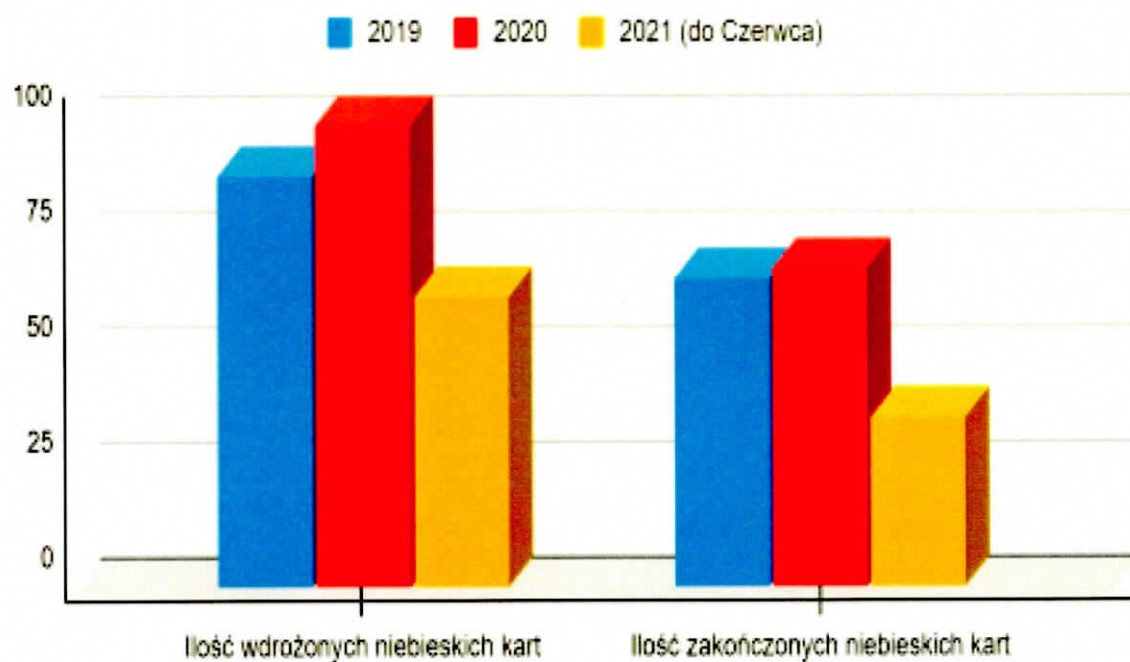

Tabela 2. Liczba wdrożonych oraz zakończonych procedur Niebieskich Kart w rodzinach w ostatnich latach 2019-2021

Rok	Ilość wdrożonych Niebieskich Kart	Ilość zakończonych Niebieskich Kart
2019	89	67
2020	100	69
2021 (do 30.06.2021)	63	37

Źródło: Opracowane na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy Jędrzejów..

Liczba wdrożonych oraz zakończonych procedur Niebieskich Kart w rodzinach w ostatnich latach 2019-2021

Wyszczególnienie

Tabela nr 3: Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2019 – 2021

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
2019	41
2020	31
2021 (do 30.06.2021)	32

Źródło: Opracowane na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy Jędrzejów.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2019 – 2021

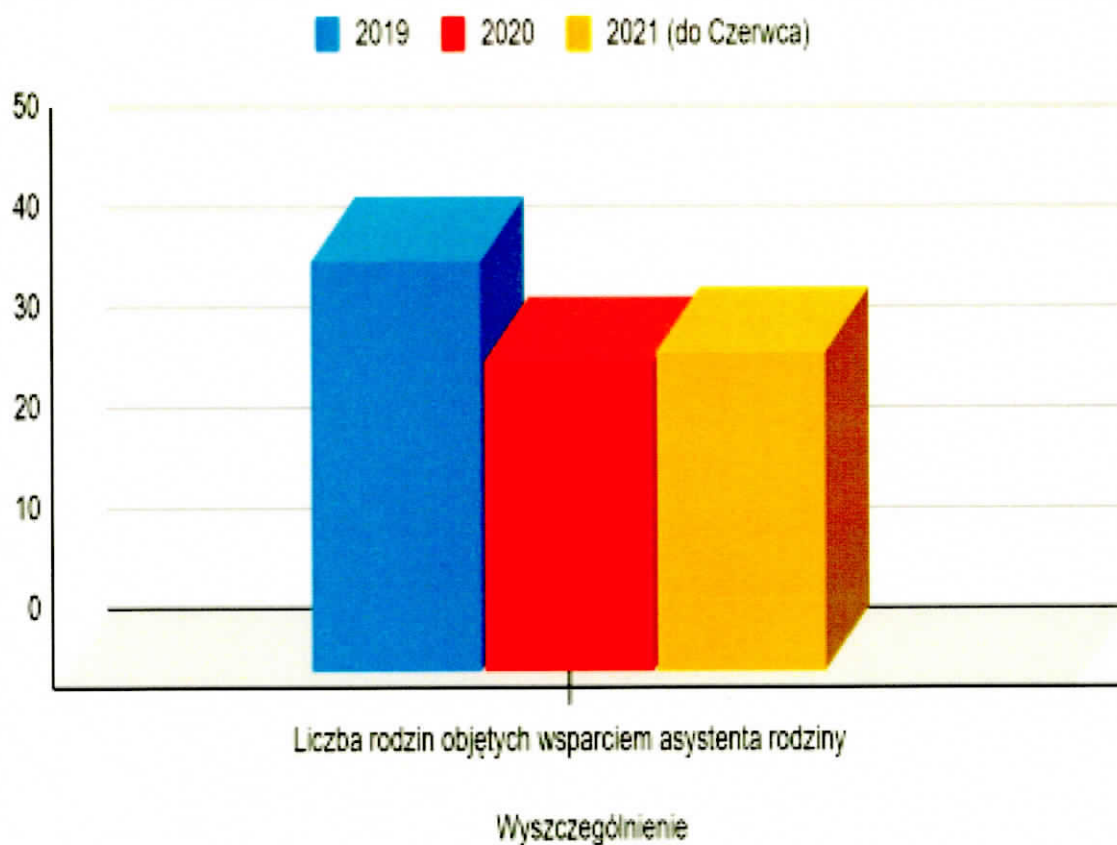

Tabela 4. Liczba oraz kwota świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021 (do 30.06.2021)
Liczba rodzin	3090	3053	3101
Kwota świadczeń (zł)	22 015 813	27 533 622	13 514 807

Źródło: Opracowane na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy Jędrzejów.

Liczba oraz kwota świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2019-2021

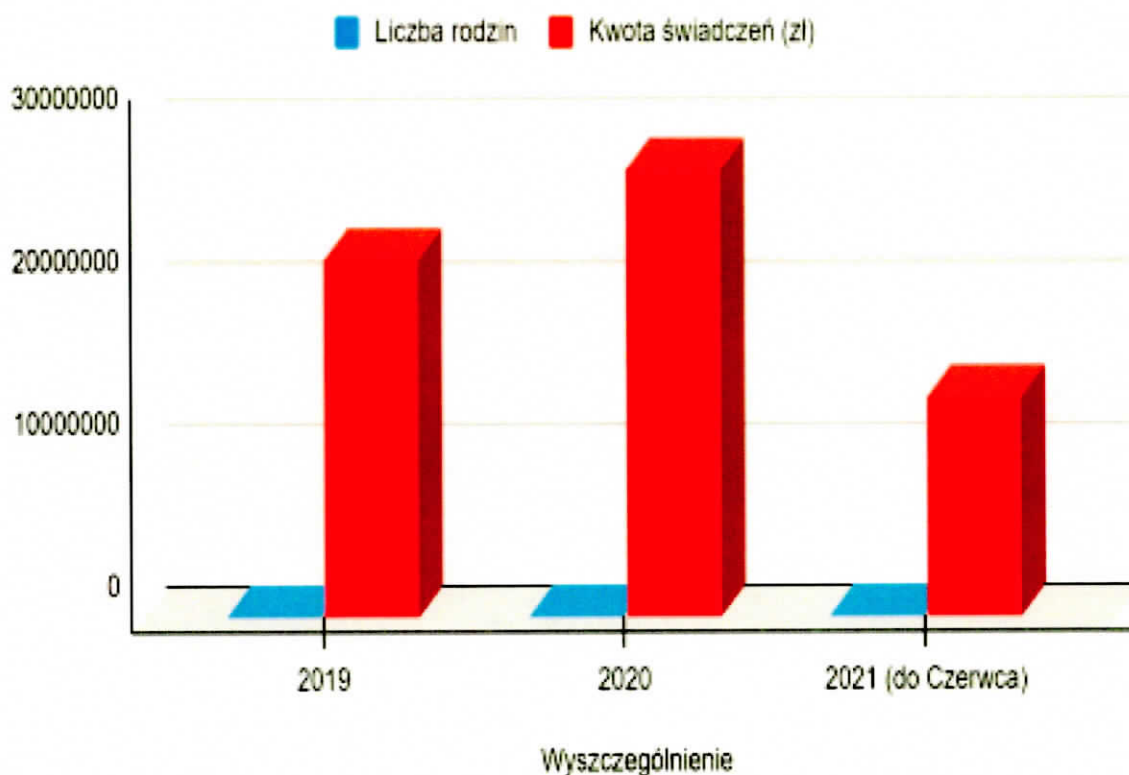
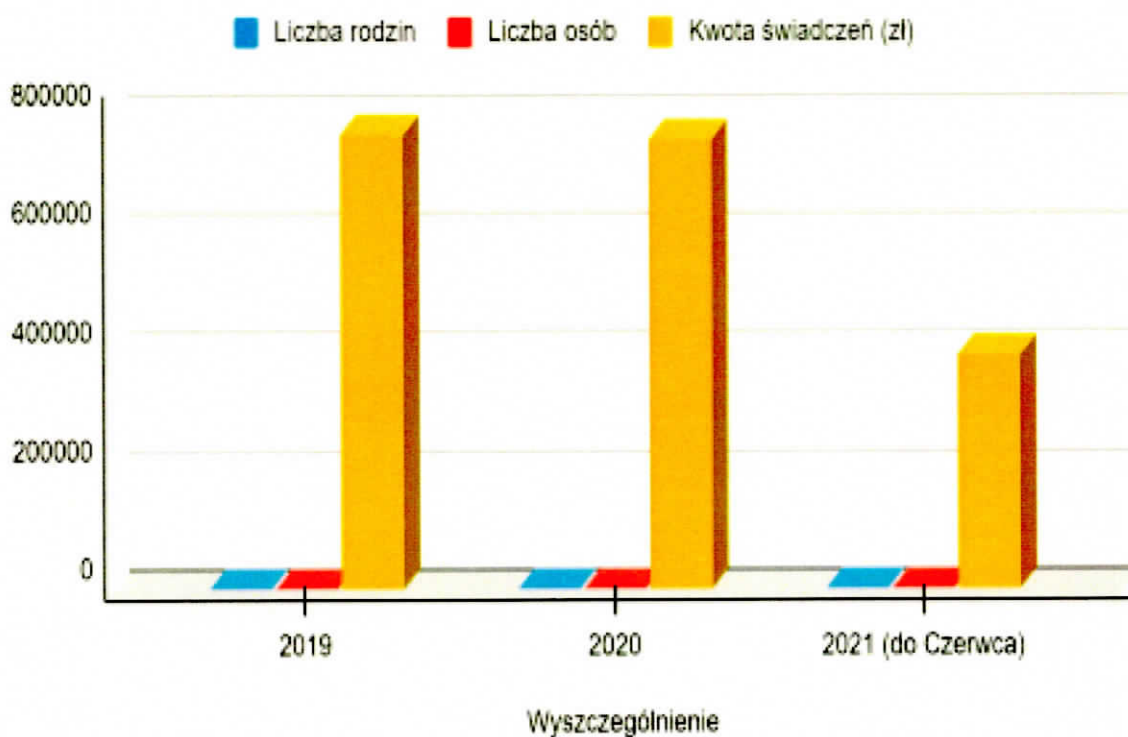

Tabela 5. Liczba rodzin, osób korzystających oraz kwota świadczeń alimentacyjnych w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021 (do 30.06.2021)
Liczba rodzin	134	131	112
Liczba osób	175	170	160
Kwota świadczeń (zł)	765 465	760 010	396 833

Źródło: Opracowane na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy Jędrzejów.

Liczba rodzin, osób korzystających oraz kwota ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2019-2021

2. Formy wspierające rodzinę realizowane przez system oświaty.

Rodziny wychowujące dzieci mogą otrzymać wsparcie i pomoc ze strony placówek oświatowych znajdujących się na terenie gminy. Wsparcie to udzielane jest w oparciu o stosowne przepisy w postaci stypendiów, zasiłków szkolnych, wyprawek szkolnych. Szkoły organizują również wypoczynek letni w formie półkolonii.

Tabela 6 . Liczba uczniów / rodzin pobierających stypendium szkolne w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021 (do 30.06.2021)
Liczba uczniów korzystających	317	252	175
Liczba rodzin	154	120	120
Kwota świadczeń (zł) (stypendiów)	240 000	249 378	142 800

Źródło: Opracowane na podstawie danych Samorządowego Centrum Usług Wspólnych w Jędrzejowie

Liczba uczniów / rodzin pobierających stypendium szkolne w latach 2019-2021

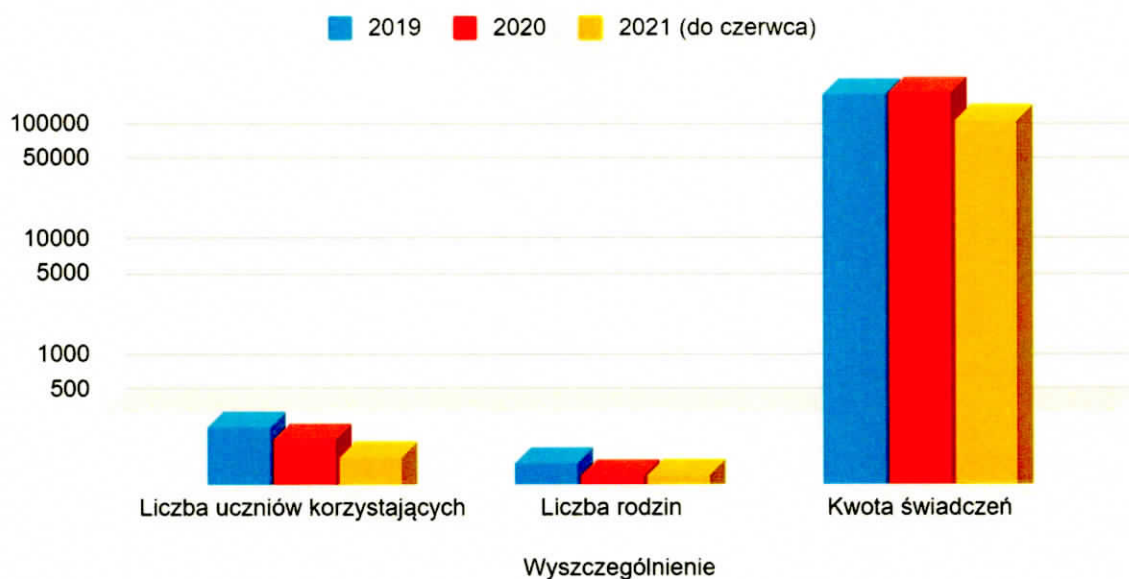

Tabela 7. Liczba uczniów / rodzin pobierających zasilek szkolny (z powodu zdarzenia losowego) w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021 (do 30.06.2021)
Liczba uczniów korzystających	7	9	6
Liczba rodzin	4	5	4
Kwota świadczeń (zł) (zasilków)	4340,00	5580,00	3720,00

Źródło: Opracowane na podstawie danych Samorządowego Centrum Usług Wspólnych w Jędrzejowie

Liczba uczniów / rodzin pobierających zasiłek szkolny w latach 2019-2021

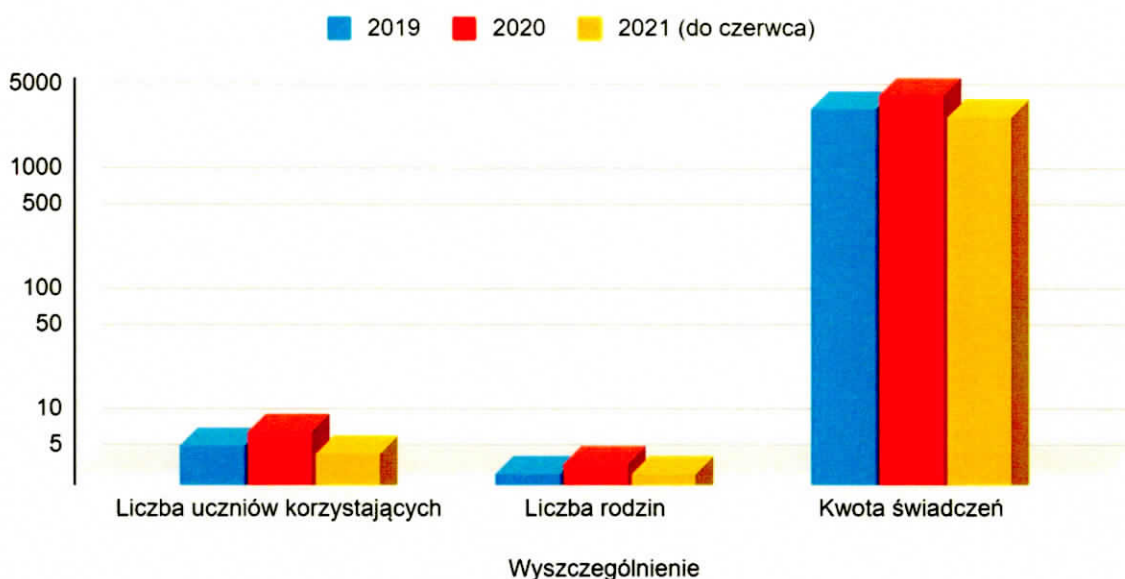

Tabela 8. Liczba rodzin korzystających z „wyprawki szkolnej” (tzn. finansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów szkół średnich posiadających orzeczenie do kształcenia specjalnego) w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021 (do 30.06.2021)
Liczba uczniów korzystających	65	78	85
Liczba rodzin	65	78	85
Kwota świadczeń (zł)	20 340,65	23 638,20	26 117,48

Źródło: Opracowane na podstawie danych Samorządowego Centrum Usług Wspólnych w Jędrzejowie

Liczba rodzin korzystających z „wyprawki szkolnej” (tzn. finansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów szkół średnich posiadających orzeczenie do kształcenia specjalnego) w latach 2019-2021

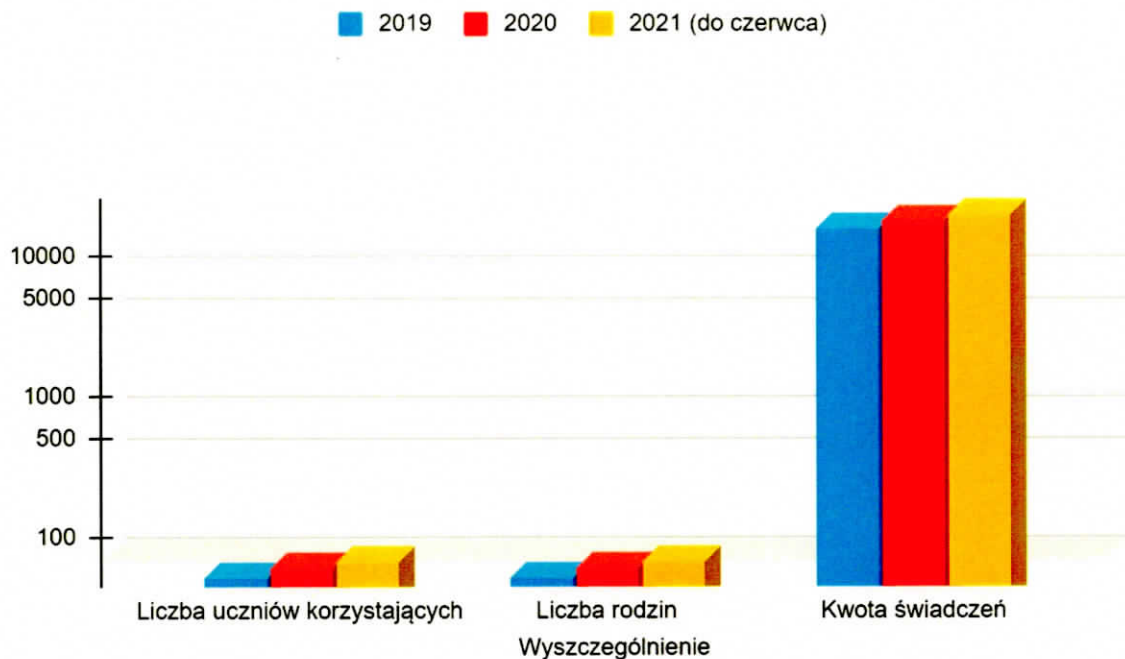

Tabela 9. Liczba placówek świadczących opiekę nad dziećmi do lat 3 w latach 2019-2021 w podziale na publiczne i niepubliczne

Wyszczególnienie	2019	2020	2021 (do 30.06.2021)
Liczba placówek publiczn./niepubliczne	2 żłobki niepubliczne	2 żłobki niepubliczne	1 żłobek publiczny 2 żłobki niepubliczne
Liczba miejsc w placówkach publiczn. / niepubliczn.	53 miejsca	53 miejsca	90 miejsc w żłobku publicznym 53 miejsca w żłobkach niepublicznych

Źródło: Opracowane na podstawie danych uzyskanych z Samorządowego Centrum Usług Wspólnych w Jędrzejowie

Tabela 10. Liczba przedszkoli w latach 2019-2021 w podziale na publiczne i niepubliczne

Wyszczególnienie	2019	2020	2021 (do 30.06.2021)
Liczba placówek publiczn./niepubliczne	5 publicznych 3 niepubliczne	5 publicznych 4 niepubliczne	5 publicznych 4 niepubliczne
Liczba miejsc w placówkach publiczn. / niepubliczn.	492 miejsca w publicznych 114 miejsc w niepublicznych	492 miejsca w publicznych 154 miejsc w niepublicznych	492 miejsca w publicznych 154 miejsc w niepublicznych
Liczba miejsc w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych publicznych z terenu gminy	450	475	475
Liczba miejsc w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych niepublicznych z terenu gminy	25	25	25

Źródło: Opracowane na podstawie danych Samorządowego Centrum Usług Wspólnych w Jędrzejowie

Tabela 11. Liczba uczniów korzystających z pólkolonii organizowanych w szkołach.

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba uczniów korzystających	60	48	48

Źródło: Opracowane na podstawie danych Samorządowego Centrum Usług Wspólnych w Jędrzejowie

Analiza sytuacji dziecka i rodziny w gminie Jędrzejów - wnioski

Rodziny wychowujące dzieci w gminie Jędrzejów mogą liczyć na wsparcie i pomoc ze strony samorządu poprzez działalność wielu instytucji a także poprzez działalność organizacji pozarządowych i kościelnych.

W ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie rodziny z dziećmi mają możliwość korzystania z różnych form pomocy w oparciu o przedmiotowe ustawy.

Są to, m.in.:

- świadczenia pieniężne z pomocy społecznej (zasiłki celowe, okresowe, stałe),
- świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej (w szczególności: posiłki, w tym posiłki w placówkach oświatowych w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, usługi opiekuńcze, interwencja kryzysowa),
- żywność z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa,
- pomoc asystenta rodziny w przypadku, gdy rodzice przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- specjalistyczną pomoc w przypadku, gdy rodzina doświadcza przemocy (działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie), poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne),
- świadczenia z zakresu zabezpieczenia społecznego: zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze, świadczenie „Dobry start” (od 2021 realizuje ZUS), jednorazowe świadczenie na podstawie ustawy „Za życiem”, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dodatki mieszkaniowe, dodatki energetyczne.

W ramach systemu oświaty szereg zadań realizują poszczególne placówki oświatowe, których obsługę prowadzi Samorządowe Centrum Usług Wspólnych w Jędrzejowie.

Zadania samorządu gminnego obejmują m.in. prowadzenie szkół podstawowych oraz zapewnienie opieki przedszkolnej, jak również zapewnienie opieki dzieciom do lat 3. Liczba placówek i miejsc w tych placówkach wzrasta, co jest pozytywnym zjawiskiem ułatwiającym godzenie pracy zawodowej z wychowywaniem dzieci.

Ponadto, rodziny uczniów mogą ubiegać się o następujące formy pomocowe:

- stypendia szkolne,
- zasiłki
- korzystać z wypoczynku letniego w postaci półkolonii.

Szkoły prowadzą zajęcia pozalekcyjne, zajęcia świetlicowe oraz organizują stołówki szkolne.

Ponadto, zarówno dzieci, jak i rodzice mogą liczyć na pomoc pedagoga szkolnego i psychologa w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i rozwojowych.

Gminne placówki o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym kierują ofertę do dzieci w ramach zajęć edukacyjnych, zajęć rozwijających pasje i zainteresowania:

- **Centrum Kultury w Jędrzejowie** ma w swojej ofercie atrakcyjne zajęcia plastyczne, muzyczne, szachowe, akrobatyczne itp.
- **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Jędrzejowie** organizuje zajęcia dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, w tym warsztaty, lekcje, spotkania, konferencje propagujące czytelnictwo i kulturę słowa.
- **Pływalnia miejska** organizuje zajęcia z nauki pływania.

Zajęcia o charakterze profilaktycznym i podnoszące umiejętności edukacyjne i społeczne dzieci prowadzone są w:

- Ognisku Wychowawczym „Caritas” im. Bł. E.Bojanowskiego,
- świetlicy środowiskowej „Szansa” przy Środowiskowym Hufcu Pracy.

Rodziny wielodzietne z terenu gminy Jędrzejów mają możliwość korzystania z ulg i zwolnień w ramach:

- ogólnopolskiego Programu „**Karta Dużej Rodziny**” (system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z trojgiem lub więcej dzieci),
- ogólnopolskiego programu **Bon turystyczny**,
- „Programu pomocy rodzinom wielodzietnym w gminie Jędrzejów **Jędrzejów PRO**” (karta uprawniająca do zniżek dla rodzin z trójką dzieci i więcej),
- **zniżki w opłacie** za gospodarowanie odpadami komunalnymi – dla rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny.

VII. Analiza SWOT

Opracowana diagnoza a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, której zadaniem jest określenie mocnych i słabych stron wsparcia rodziny, a także przyjrzenie się szansom i zagrożeniom systemu wspierania rodziny w gminie Jędrzejów.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Baza instytucji wspierających rodzinę (w szczególności: policja, sąd, OPS, PCPR, służba zdrowia). • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników	• Słabo rozwinięta sieć NGO. • Brak grup samopomocowych dla rodziców. • Brak poradni specjalistycznej psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży.

działających na rzecz rodziny, w tym koordynująca rola służb społecznych. • Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny. • Funkcjonowanie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jędrzejów na lata 2016-2026”. • Funkcjonowanie „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta i Gminy na lata 2021-2026”. • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, pedagogów szkolnych. • Sieć placówek ochrony zdrowia na terenie miasta i gminy. • Funkcjonowanie szkół, rozwój miejsc opieki przedszkolnej (przeszkoli i oddziałów przedszkolnych) oraz miejsc opieki dla dzieci do lat 3. • Działalność niepublicznych placówek oświatowych. • Szkolnictwo specjalne, internat. • Działalność gminnych podmiotów kultury i rekreacji: Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, kluby sportowe, basen miejski, kompleks rekreacyjny z kąpieliskiem.	• Niewystarczająca liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza o charakterze socjoterapeutycznym realizujących programy psychokorekcyjne lub psychoprofilaktyczne. • Okresowy charakter zajęć edukacyjnych dla rodziców. • Mniejsze wykorzystanie miejsc w przedszkolach na terenie wiejskim, nadwyżka chętnych do przedszkoli miejskich. • Niż demograficzny wśród dzieci szkolnych, zwłaszcza na wsiach skutkujący wysokimi kosztami utrzymania szkół. • Obciążenie samorządu, wzrost liczby zadań realizowanych przez samorząd gminny.
--	---

• Zajęcia pozalekcyjne oferowane przez szkoły. • Funkcjonowanie świetlic, ogniska wychowawczego. • Funkcjonowanie Punktu informacyjno –konsultacyjnego ds. uzależnień i poradni odwykowej.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Polityka państwa przyjazna rodzinom z dziećmi (m.in. 500 +, 300+). • Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. • Współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych . • Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny. • Edukacja rodziców. • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. • Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. • Realizowanie programów profilaktycznych promujących zdrowy styl.	• Zanik więzi, tradycji rodzinnych, konsumpcyjny tryb życia. • Rozszerzenie się zjawisk patologicznych (przemoc, narkomania, alkoholizm, uzależnienia behawioralne). • Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców. • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”. • Wzrost kosztów utrzymania rodzin. • Eurosieroctwo. • Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. • Bierna postawa rodziców, bezradność lub niewydolność rodziców w procesie wychowawczym. • Niska świadomość rodziców w kwestiach edukacyjnych i wychowawczych.

	• Niska gotowość do podejmowania zmian w funkcjonowaniu ze strony rodzin. • Wzrost zachowań przemocowych i destrukcyjnych wśród dzieci i młodzieży.
--	--

Powyższa analiza SWOT została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy i doświadczenie pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie oraz osób zajmujących się pomocą rodzinie. Ciągły monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów i tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką prorodzinną i społeczną pozwoliło na wyodrębnienie przedstawionych w analizie słabych i mocnych stron, jak również szans i zagrożeń. Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić solidną podstawę do skutecznych działań w przyszłości i wyznaczają kierunki działań na kolejne lata.

IX. Adresaci programu

Program skierowany jest do rodzin wychowujących dzieci na terenie gminy Jędrzejów, a w szczególności tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Program adresowany jest również do rodzin, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, a także tych których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej.

Jego realizacja polegać będzie na zasadach współdziałania w koalicji z partnerami środowiska lokalnego, tj. instytucjami państwowymi, samorządowymi, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom dopracowane zostaną odpowiednie warunki i możliwości do wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie.

X. Cele główne i szczegółowe

Cel główny programu:

Tworzenie warunków sprzyjających rodzinie i jej prawidłowemu funkcjonowaniu.

Cele szczegółowe:

- 1. Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.**
- 2. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.**
- 3. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.**

XI. Realizacja programu

1. Koordynator programu - Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie.

2. Miejsce realizacji – Gmina Jędrzejów.

3. Okres realizacji: 2022- 2024.

4. Realizatorami programu są w szczególności:

- Urząd Miejski w Jędrzejowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie,
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Jędrzejów, SCUW w Jędrzejowie,
- Ognisko Wychowawcze Caritas Diecezji Kieleckiej
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Jędrzejowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Jędrzejowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Jędrzejowie,
- Komenda Powiatowa Policji w Jędrzejowie,
- Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jędrzejowie,
- Straż Miejska w Jędrzejowie,
- Świetlica środowiskowa „Szansa” przy Środowiskowym Hufcu Pracy.

XII. Finansowanie programu

Źródłem finansowania działań zaplanowanych w niniejszym Programie będą środki, którymi dysponują podmioty będące realizatorami.

Ponadto, realizatorzy mogą pozyskiwać środki z innych źródeł, w tym środki z programów krajowych i unijnych na realizację poszczególnych działań.

L.p.	Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.					
1	Wspieranie rodzin z dziećmi poprzez asystentów rodziny i pracowników socjalnych	2022-2024	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba wspieranych rodzin	Środki własne realizatora, środki uzyskane z programów rządowych
2	Realizowanie programów profilaktycznych dla rodzin	2022-2024	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Oświata, Policja, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Ognisko Wychowawcze Caritas, Świetlica środowiskowa Hufca Pracy, Klub AA,	Liczba programów	Środki własne realizatorów, ew. środki pozyskane na to działanie
3	Tworzenie / rozwój placówek opieki przedszkolnej i żłobkowej (w razie potrzeb).		Urząd Miejski, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Liczba miejsc w placówkach	Środki własne realizatorów, ew. środki pozyskane na to działanie

4	Organizowanie szkoleń, warsztatów, prelekcji, porad dla rodziców	2022-2024	Ośrodek Pomocy Społecznej, Oświata, Policja, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,	Liczba szkoleń, warsztatów, porad, prelekcji	Środki własne realizatorów, ew.środki pozyskane na to działanie
5	Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne, rodzinne, prawne i pedagogiczne.	2022-2024	Ośrodek Pomocy Społecznej, Oświata, Policja, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba porad	Środki własne realizatorów, ew.środki pozyskane na to działanie
6	Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników wspierających rodzinę	2022-2024	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Oświata, Policja, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Liczba szkoleń, kursów, liczba uczestników	Środki własne realizatorów, ew.środki pozyskane na to działanie
Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym					
1	Analiza i diagnoza sytuacji rodzin, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	2022-2024	Ośrodek Pomocy Społecznej, Oświata, Policja, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Straż Miejska	Liczba rodzin	Środki własne realizatorów
2	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	2022-2024	Ośrodek Pomocy Społecznej, Oświata, Policja, Poradnia	Liczba rodzin	Środki własne realizatorów

			Psychologiczno – Pedagogiczna, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej		
3	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w tym pomoc psychologiczna i prawna.	2022- 2024	Ośrodek Pomocy Społecznej, Oświata, Policja, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	Liczba porad i konsultacji	Środki własne realizatorów, ew.środki pozyskane na to działanie
4	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze (SUO) oraz programów pomocowych (w tym opieka wytchnieniowa).	2022- 2024	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem	Środki własne realizatorów, ew.środki pozyskane na to działanie
5	Organizowanie grup wsparcia (w razie potrzeb)	2022- 2024	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba grup	Środki własne realizatorów, ew.środki pozyskane na to działanie
6	Tworzenie/rozwój placówek wsparcia dziennego (w razie potrzeb)	2022- 2024	Urząd Miejski, Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe.	Liczba placówek	Środki własne realizatorów, ew.środki pozyskane na to działanie
Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.					
1	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	2022- 2024	Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki własne realizatorów, ew.środki pozyskane na to działanie
2	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających	2022- 2024	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zakłady Opieki Zdrowotnej	Liczba monitorowan ych rodzin	Środki własne realizatorów, ew.środki pozyskane na to działanie,

	trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej				
3	Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2022-2024	Urząd Miejski, CUW, Oświata, Organizacje pozarządowe	Liczba zorganizowanych form wypoczynku, liczba uczestników wypoczynku	Środki własne realizatorów, ew. środki pozyskane na to działanie
4	Zapewnienie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	2022-2024	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba umieszczonych dzieci	Środki realizatora
5	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	2022-2024	Urząd Miejski	Liczba umieszczonych dzieci	Środki realizatora
6	Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (w razie potrzeby)	2022-2024	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba szkoleń	Środki własne realizatorów, ew. środki pozyskane na to działanie
7	Finansowanie kosztów szkoleń asystentów rodziny	2022-2024	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba szkoleń	Środki własne ew. środki pozyskane na to działanie

XIII. Efekty i rezultaty programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
- Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
- Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
- Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.

XIV. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły i w jakim stopniu na realizację celów Programu.

Monitoring Programu będzie odbywać się na bieżąco przez cały czas.

Sprawozdanie z realizacji programu będzie sporządzane co roku i przedstawiane Radzie Miejskiej do dnia 31 marca każdego następnego roku.

XV. Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jędrzejów na lata 2022-2024 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla funkcjonowania rodzin, a w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinom w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się z występującymi problemami. Powyższe działania zwiększą szanse rodzin, aby prawidłowo funkcjonowały w środowisku oraz wykorzystywały własną aktywność i wewnętrzny potencjał. Realizacja Programu stwarza możliwości wspierania rodzin z dziećmi a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Jędrzejów.